

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	ntb
Zaaknummer	695646 en 938168
Portefeuillehouder	de heer N.J.A.Schimmel, wethouder cultureel erfgoed
Onderwerp	BW Besluit aanvraag monumentenstatus Elektriciteitscentrale Naarden
Bijlage	Redengevende omschrijving Elektriciteitscentrale Naarden

1. Kennisnemen van

Het besluit van het college om de Elektriciteitscentrale te Naarden, bestaande uit een dienstwoning en fabriekshallen gelegen aan de Prins Willem van Oranjelaan 8 als gemeentelijk monument aan te wijzen.

2. Inleiding

Op 4 juli 2023 heeft Erfgoedvereniging Bond Heemschut een aanvraag gedaan bij gemeente Gooise Meren, voor de gemeentelijke monumentenstatus van de Elektriciteitscentrale Prins Willem van Oranjelaan 8. Zij konden als belanghebbenden op grond van de Erfgoedverordening Gooise Meren voorstellen doen voor de monumentenstatus.

Geschiedenis

In 1880 patenteerde Edison zijn gloeilamp, het was de omslag naar 'helder licht'. Er volgde in Nederland een omslag van licht dat brandde op steenkool gas naar de nieuwe uitvinding van elektriciteit. De eerste elektriciteitscentrale werd in Rotterdam in 1883 geopend. Er kwam een concurrentiestrijd tussen gas en elektriciteit. Gasfabrieken verloren hun monopolypositie voor verlichting en gingen zich richten op verwarmen in plaats van verlichten.

Naarden was in 1899 één van de eerste gemeenten met een elektrisch verlichtingsnet en de eerste in het Gooi met een elektriciteitscentrale voor openbare doeleinden. De elektriciteitscentrale is ontworpen door architect Marius Poel (Zaandam 1867 - Blaricum 1931) Hij ontwierp onder meer woningen, villa's en een school. Zijn bekendste werk is de aula van het crematorium Westerveld in Driehuis. De bouw van de centrale in Naarden startte op 20 maart 1899. Op 29 september 's avonds datzelfde jaar stelde burgemeester Wesseling de centrale in werking.

De stroom werd gebruikt voor de openbare straatverlichting in de gehele vesting en het Koningin Wilhelminapark. Op de centrale waren in 1899: 247 gloeilampen, zes booglampen en één motor van 3 pk aangesloten. In 1900 werd het raadhuis van Naarden voorzien van elektrische verlichting. Het leveringsgebied breidde zich vanaf 1912 uit met andere Gooise gemeenten, waaronder Bussum, en enkele plaatsen in de provincie Utrecht, zoals Amersfoort.

De elektriciteitscentrale is doorlopend aangepast voor het gebruik als centrale en schakelstation. Het gebouw toont de doorlopende ontwikkeling van de energielevering en de elektrificatie van de samenleving.

3. Kernboodschap

De Elektriciteitscentrale, bestaande uit een dienstwoning en fabriekshallen die samen Prins Willem van Oranjelaan 8 vormen krijgen de gemeentelijke monumentenstatus. De bescherming omvat de 'energiecentrale', bestaande uit de gebouwdelen die samen Prins Willem van Oranjelaan 8-8A-8B en 25 vormen. De bescherming richt zich op het exterieur, namelijk de buitenmuren en de daken. Het interieur is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

4. Consequenties

Tegen het besluit kan bezwaar en beroep worden aangetekend

Op grond van de Awb status het besluit open voor bezwaar en beroep.

5. Communicatie

Alvorens een besluit te nemen is het Cuypersgenootschap geïnformeerd over het voorstel om de Palmkazerne alsnog aan te wijzen als gemeentelijk monument. GEM Crailo en Cuypersgenootschap hebben een afschrift van het besluit ontvangen.

6. Vervolg

Tegelijkertijd met deze raadsmededeling wordt het besluit gepubliceerd via officiële kanalen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester